

POMOĆ AUSTRIJSKIH MUZEJA RATOM OŠTEĆENIM HRVATSKIM MUZEJIMA

U vrijeme dvodnevnog simpozija u Zagrebu 14. i 15. prosinca 1991., u organizaciji ARCH – Art Restoration for Cultural Heritage iz Lugana, dogovoreno je i o suradnji s austrijskim muzejima. Inicijator suradnje je bečki Kunsthistorisches Museum, koji će preko Austrijskoga muzejskog društva i Austrijskoga nacionalnoga komiteta ICOM-a pokrenuti prikupljanje i slanje pomoći hrvatskim muzejima. Muzejski dokumentacioni centar je koordinirajuća ustanova u Zagrebu/Hrvatskoj preko koje će se dogovarati, upućivati zahtjevi za pomoć i kasnije distribuirati pomoć.

Dogovoreno je da se od austrijskih muzeja zatraži materijal i oprema koji nisu skupi, koji se mogu jednostavno nabaviti bez obraćanja austrijskih muzeja njihovim financijerima. Predstavnici Kunsthistorisches Museuma u Beču, MDC-a i Muzeja Slavonije – Osijek zajedno su sačinili popis materijala i opreme koja se može potraživati, a ovaj se popis može proširiti i drugim predmetima. Napose je važno naznačiti količinu i tehničku specifikaciju predmeta, što može olakšati nabavu.

Naša suradnja s austrijskim muzejima nastavit će se i nakon rata, te je dogovoreno i o dugoročnoj suradnji i pomoći.

Popis manjih i jeftinijih predmeta i materijala potrebnih za oštećene i ugrožene muzeje i galerije u Hrvatskoj:

- color negativ filmovi (potrebna je točna tehnička specifikacija),
- c/b negativ filmovi (potrebna je točna tehnička specifikacija),
- dijapozitiv filmovi (potrebna je točna tehnička specifikacija),
- role mikrofilma,
- fotografski papir,
- razvijajući i druge kemikalije za foto-laboratorij,
- albumi za pohranu fotografija,
- kutije i omoti za pohranu dijapozitiva,
- ramice za dijapozitive,
- papir za pisanje (svih vrsta i finoća),
- hamer-papir (70 x 100 cm, 80 gr),
- akvarel-papir (veći arci, cca 120 gr),
- papiri za izradu paspartua (svih boja, tonova i struktura),
- papir za kopiranje,
- papir za laserski printer,
- grafitne olovke (svih tvrdoća),
- drvene boje (nekoliko kompleta),
- flomasteri svih debljina i boja,
- tuševi (boce od 1/2 l),
- flah kistovi svih veličina,
- komplet rapidografa,
- letraset slova (kompleti),
- ljepive trake svih vrsta i dimenzija,
- sekurit ploče – bezbojne (120 x 90 cm, komada 80),
- bijeli konopci za vješanje slika (raznih vrsta i debljina),

- materijal za pakiranje – spužva i ostalo,
- sanduci različitih veličina za transport muzealija – po mogućnosti metalni
- foto-aparati,
- aparati za fotokopiranje,
- pisajući strojevi,
- telefaks (za Muzej Slavonije Osijek),
- kompjutori (PC kompatibilni AT ili ST),
- kombi vozilo.

Austrijski muzeji zatražit će pomoć od građevinskih tvrtki kao sponzora, te se tim putem može tražiti građevni materijal:

- crijep (navesti specifikaciju i količinu),
- plastična folija,
- staklo za prozore,
- drvene grede,
- ostalo.

Popis treba poslati na adresu MDC-a:

Muzejski dokumentacioni centar

Mesnička 5, 41000 Zagreb

tel.: 426-534, telefax: 430-851

Zagreb, 2. 2. 1992.

THE AID OF THE MUSEUMS OF AUSTRIA TO THE MUSEUMS OF CROATIA DAMAGED BY WAR

In the course of the two-day counseling in Zagreb, organized by ARCH – Art Restoration for Cultural Heritage, Lugano, on 14th and 15th December 1991, we agreed upon the long-term cooperation with the museums of Austria.

The Kunsthistorisches Museum, Vienna, is the institution to initiate acquiring and shipping of the aid to the Croatian museums in cooperation with the Museal Society of Austria and the ICOM National Comity of Austria. The Museum Documentation Centre-MDC, Zagreb is to be the coordinating institution in Croatia and all arrangements, applications for aid and distribution of it will go through us.

We arranged with the Austrian museums to ask for help in inexpensive materials and equipment which they can provide without appealing to their official financiers. The representatives of the Kunsthistorisches Museum, Vienna, the MDC, Zagreb and the Museum of Slavonia, Osijek, have made a draft of the list of items that can be applied for, but it can be extended according to the specific needs of the applicants.

The list of small and inexpensive items needed by the already damaged or threatened museums and galleries:

- color films for prints (please specify details)
- black and white films for prints
- color films for slides
- microfilm
- paper for prints
- chemicals for photo-process
- albums for photographs
- boxes and folders for slides
- plastic frames for slides
- stationary paper of all kinds
- paper for technical drawings (Schelles Hammer, 70, 100 cm, 80 grammes)
- paper for watercolors
- cardboard for passe-partout, in all colors and hues and of all grades
- xerox paper
- paper for laser printers
- pencils of all grades
- crayons (several sets)
- marker pens, of all sizes and colors
- Indian ink (in half-litre bottles)
- brushes of all sizes
- sets of pens for technical drawing
- letter sheets (Letraset)
- adhesive tape of all kinds and sizes
- tempered glass (120 x 90 cm, 80 pcs)
- white rope of various kinds and sizes
- packing materials of all kinds
- metal and other containers for transport of various sizes
- cameras
- photocopiers
- typewriters
- fax
- computers (PC compatible AT or ST)
- delivery van
- miscellaneous

Since the museums of Austria are going to ask various construction companies to sponsor this initiative, some construction materials will be available:

- roof tiles (please specify)
- plastic foil
- window panes
- wooden beams
- miscellaneous

Please mail the list to MDC:

Muzejski dokumentacioni centar

Mesnička 5, 41000 Zagreb, Croatia
tel (041) 426 534, fax: 430 851

Zagreb, 2 February, 1992

OBNOVA HRVATSKE BAŠTINE

Ksenija Marković

*Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture
Zagreb*

Ministarstvu prosvjete, kulture i športa, Zavodu za zaštitu spomenika kulture, održan je 26. i 27. ožujka 1992. sastanak radne grupe konzervatora Hrvatske. Razlog sastanka je izrada osnova programa obnove naselja stradalih u ratu, a predsjedala je d.i.a. Zofia Mavar.

Osnove programa u prvom redu obuhvaćaju prostorno planske mjere u makroregiji i mikroregiji. Rat je nanio velike štete u Konavlima, Dubrovniku, Splitu, Šibeniku i Skradinu, na banijskom i slavonskom području, te u Posavini, Pokuplju i Lici. Mnoga ruralna naselja su spaljena i nestala zauvijek. Prema stanju od 6. ožujka 1992. stradale su 283 zaštićene povijesne cjeline, od toga su 42 urbane cjeline, 44 općinska središta, 2 poluurbane cjeline i 239 zaštićenih ruralnih cjelina. Od 239 ruralnih cjelina 101 je oštećena, 62 su dijelom oštećene, 39 spaljenih a 36 cjelina je razrušeno. U mnoga područja se za sada još ne može ići, pa su i procjene o štetama samo nagađanje. Ipak, uza suradnju kriznih štabova, novinara, snimatelja kao i pripadnika UN i evropskih promatrača, dobiveni su mnogi podaci o stupnju oštećenja povijesnih cjelina, kako urbanih tako i ruralnih. Služba zaštite sa svoje strane pružila je prikaz stupnja pravne zaštite unutar zone zahvaćene ratom. Zbog svih ratnih zbivanja potrebna je konsolidacija konzervatora Hrvatske na zadacima obnove koji traže hitna i konkretna rješenja i određene stavove službe zaštite. Ratnim uništavanjem spomeničkog fonda mnogi prostorni planovi i već zacrtane smjernice očuvanja i zaštite spomenika povijesnih cjelina traže reviziju. Stoga je voditeljica skupa d.i.a. Zofia Mavar dala osnovni ton sastanku naglašavajući potrebu da obnova hrvatske spomeničke baštine i prostorno — arhitektonskih vrijednosti započne sagledavanjem postojećih prostorno-planskih osnova. Reviziju je potrebno načiniti za ustanovljene zone zaštite urbanih i ruralnih naselja. Potrebno je analizom urbane, tj. ruralne stratigrafije (matrice) naselja doći do cjelokupne valorizacije prostora pa tek onda valorizirati građevnu strukturu, tj. pojedinačne spomenike arhitektonske, ambijentalne ili krajobrazne vrijednosti. U konzervatorskoj analizi i reviziji prostornih planova, uz revidirane granice zaštite, potrebno je odrediti stupnjeve zaštite koji će direktno utjecati na konzervatorski režim a time i na program obnove zaštićenih naselja. Takav isti način stupnjevanja zaštite potrebno je primijeniti, uz adekvatnu valorizaciju, i u širem krajoliku. To je osobito važno na prostorima sa sačuvanim kulturno-povijesnim i tradicijskim vrijednostima.

Prof. dr. Ivo Maroević, kao gost skupa, govorio je o radu Komisije za procjenu ratnih šteta na spomenicima. Zaštitare očekuje velika odgovornost u radu na kvalificiranoj i kvalitetnoj kategorizaciji (O, A, B, C). Treba znati čitati jezik u strukturama parcelacije, komunikacijama, simboličkim vrijednostima. Uz to potrebno je znanje o stvarnom identitetu mjesta, koje stoji između povijesne, konceptualne i zbiljske